

پیام حفاظت معماری در شمای ارتباطی یا کوبسن

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۶/۲۹

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۸/۰۲

کد مقاله: ۵۶۴۹۱

داوود امامی میبیدی^{*۱}

چکیده

مطالعات میان‌رشته‌ای که در دوره معاصر بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد با عنایت به پیوند زنجیرگونه میان علوم مختلف بوده که این پژوهش هم بر اساس این متدولوژی شکل گرفته است. قرابت بین زبان‌شناسی و معماری انکار ناشدنی است این نزدیکی منجر به پدیداری زبان‌های معماری گوناگونی شده که یکی از راه‌های نشانه‌شناسی معماری بررسی زبان‌شناسی و ادبیات موجد آن معماری می‌باشد. رومن یا کوبسن نشانه‌شناسی را برآمده از زبان و نشانه‌شناسی را فرآیند معنی‌دار شدن بر اساس متن می‌داند. یا کوبسن در به‌کارگیری نظریه ارتباط در ادبیات قائل به شش مؤلفه ارتباطی است: ۱- پیام اثر؛ ۲- (معنی معماری)-فرستنده پیام (معمار سازنده-مرمتگر)؛ ۳- گیرنده پیام (مخاطب-بازدیدکننده)؛ ۴- رمز (قواعد و هنجارهای بیانی معماری)؛ ۵- زمینه ارتباطی (زمینه‌های تاریخی، فرهنگی، اجتماعی و...); ۶- مجرای ارتباطی (رسانه معماری با ساخت‌مایه‌ها). در این مقاله به تأثیر سازنده‌های ارتباطی پیام حفاظت پرداخته می‌شود و به تشریح به این نکته می‌پردازد که اگر در جریان حفاظت، تأکید بر هریک از مؤلفه‌های ارتباطی گذاشته شود، سمت مرمت به کدام سوی و جهت خواهد بود؟ اینکه محور اصلی در تأکیدگذاری فرایند ارتباط کدام سو می‌باشد و از میان نقش‌های شش‌گانه زبانی (ترغیبی، عاطفی، همدلی، ادبی، فرازبانی و ارجاعی) کدام نقش پررنگ‌تر و کدام کم‌رنگ‌تر محسوب می‌گردد و نقش این تأکید ارتباطی در جریان حفاظت کدام نوع مرمت را پیش می‌کشند؟ نتایج پژوهش نشان می‌دهد با تعمیم نظریه یا کوبسن به حفاظت معماری، مرمت‌های گوناگونی شکل می‌گیرد که بر اساس نوع بنا و پروژه تغییر پیدا می‌کند. حفاظت گر با در نظرگیری شرایط موجود و تأکید بر یکی از محورهای ارتباطی یک نوع مرمت را انتخاب و اجرایی می‌نماید.

واژگان کلیدی: حفاظت، شمای ارتباطی، رومن یا کوبسن

۱- نویسنده مسئول، کارشناس ارشد مرمت بناهای تاریخی، mehraz.emami@gmail.com